

IVAN MARTINAC

Pokrovitelj manifestacije

SIZ u oblasti kulture općine Split

Organizatori manifestacije

»Marjan film«, Split
Kino klub »Split«
Centar za kulturu
radničkog sveučilišta »Đuro Salaj«, Split

Realizacija

Svemir Pavić
Milka Barać
Boris Gabela
Ivica Bošnjak
Andrija Pivčević

PRVI PROGRAM

22. ožujka 1985.

19 sati

1 (6)	AVANTIRA, MOJA GOSPOĐA	7 minuta
2 (16)	RONDO	6 minuta
3 (14)	MONOLOG O SPLITU	7 minuta
4 (22)	ARMAGEDON ILI KRAJ	12 minuta
5 (23)	MRTVI DAN	9 minuta
6 (31)	PING-PONG	11 minuta
7 (32)	ŽIVOT JE LIJEP	9 minuta
8 (49)	I'M MAD	5,5 minuta
9 (50)	ATELIER DIOKLECIJAN	8,5 minuta
10 (51)	I LIKE THE FILM	8 minuta
11 (54)	SVE ILI NIŠTA	11 minuta
12 (55)	POSTLUDIJ	4 minute

Napomena 1

Ivan Martinac je počeo raditi na filmu u studenome 1959, a 22. ožujka 1960. prvi put na javnoj projekciji prikazuje »Pre-ludij«.

DRUGI PROGRAM

23. ožujka 1985.

19 sati

1 (47)	FOKUS	6,5 minuta
2 (58)	UBRZANJE	7 minuta
3 (64)	USKA VRATA	6,5 minuta
4 (66)	MOST	9 minuta
5 (67)	IZLAZAK	18 minuta
6 (68)	IZGNANSTVO	12 minuta
7 (69)	SVE I NIŠTA	13 minuta
8 (70)	LJETNI SOLSTICIJ	10 minuta

Napomena 2

Broj u zagradi označava redosljed filma iz Filmografije

KRATKA AUTOBIOGRAFIJA

Rođen sam 28. ožujka 1938. u Splitu.
Osnovnu školu i gimnaziju završio sam u rodnom mjestu, a Arhitektonski fakultet u Beogradu, 1961.
Od 1959. režiram (i montiram) filmove i pišem pjesme.
U prosincu 1964. Foto-kino savez Jugoslavije dodjeljuje mi zvanje majstora amaterskog filma.
1971. primljen sam u Društvo filmskih radnika, a 1972. u Društvo književnika SR Hrvatske.
Do danas sam realizirao 70 kratkometražnih filmova i tiskao 7 knjiga.
Radim kao designer u RO za građevinarstvo
»Ivan Lučić Lavčević« u Splitu.

Knjige o filmu:

Filmska teka, 1977.
Stradanje Ivane Orleanske, 1980.

Zbirke poezije:

Elipse, 1962.
Alveole, 1968.
Patmos, 1970.
Aura, 1975.
Pohvale, 1981.

FILMOGRAFIJA

s — scenarij
r — režija
k — kamera
z — zvučna pratnja
m — montaža
g — glumci
p — proizvodnja
brzina projekcije za 8 mm film jest 16 fotograma/sek. a za 16 mm i 35 mm film 24 fotograma/sek.

1.

SUDBINA

THE DESTINY

LE DESTIN

m — Ivan Martinac
16 mm, cb, oko 20 minuta
p — kino klub »Beograd«, 1959, izgubljeno
bilješka autora:

»Sudbinu« sam montirao iz ostataka filmskih materijala Vojislava (Kokana) Rakonjca, Marka Bapca i drugih iz kino kluba »Beograd«, u studenome 1959.

Pronašao sam na klupskom tavanu tri velike vreće pune »še-snaestice« i zatvorio se s njima u montažnu sobu iako nikad prije nisam prisustvovao ni jednoj montaži.

2.

SUNCOKRETI, 1. dio PRELUDIJ

THE SUNFLOWERS, 1st part PRELUDE

LES TOURNESOLS, 1-ère partie PRELUDE

s, r, m — Ivan Martinac

k — Predrag Popović

z — izgubljeno

16 mm, cb, 7 minuta

p — kino klub »Beograd«, 1959.

bilješka autora:

»Preludij« je ostvaren kao dvostruki kontrapunkt: dugih pre-tapanja (izvedenih u kameri) i veoma kratkih kadrova spoje-nih rezom te jedne sjetne muzičke teme i šuma mješalice za beton.

Makar film nije posjedovao ni najmanji trag bilo kakvog li-terarnog sadržaja ozračje tjeskobe iz filmskih fotograma nije se dopalo Cenzurnoj komisiji koja mu uskraćuje dozvolu za javno prikazivanje. Tek Cenzurna skupština, na nagovor i uz obrazloženje istaknutog filmskog radnika i pedagoga Ratka Đurovića, 21. 3. 1960, ispravlja odluku komisije.

Na festivalu kino kluba »Beograd« na kojem je »Preludiju« dodijeljena prva nagrada jedan člana žirija (ne sjećam se ko-ji) mi je rekao: »Čestitam, ali to nije film, nazovite to nekim drugim imenom«

3.

REZIGNACIJA RESIGNATION

s, r, m — Ivan Martinac

k — Aleksandar Petković

z — izgubljeno

16 mm, cb, 4 minute

p — kino klub »Beograd«, 1959.

bilješka autora:

Snimatelj a ujedno i tajnik kino kluba Aleksandar Petković bi se jednom godišnje, redovito oko ponoći, sjetio da ima određenu količinu vlastite trake i upitao bi sve prisutne sni-ma li im se film. Ja sam, čini mi se, bio najrevniji jer sam na taj način snimio »Rezignaciju« i »Innocente«.

4.

MIR THE PEACE LA PAIX

s, r, k, m — Ivan Martinac

normal 8 mm, cb, 5 minuta

p — kino klub »Beograd«, 1960, izgubljeno

bilješka autora:

Prvi put sam sâm snimao na staroj 8 mm kameri i to »po-zadinu« svečane prvomajske manifestacije što je, čini se, po-taknulo Dušana Makavejeva da snimi film »Parada«, 1962.

5.

SUNCOKRETI, 2. dio TRAKAVICA

THE SUNFLOWERS, 2nd part TAENIA

LES TOURNESOLS, 2-ème partie TENIA

s, r, m — Ivan Martinac

k — Predrag Popović

z — izgubljeno

g — Blagoje Topličić, Ivan Martinac

16 mm, cb, 11 minuta

p — kino klub »Beograd«, 1960.

bilješka autora:

U »Trakavici« me je prije svega interesiralo kretanje ličnosti kroz različite pejzaže uz promjenu uglova i planova te mo-gućnost dramaturškog korištenja neoštrine.

6.

SUNCOKRETI, 3. dio AVANTIRA, MOJA GOSPODA

THE SUNFLOWERS, 3rd part THE ADVENTURE,

MY LADY

LES TOURNESOLS, 3-ème partie AVENTURE, MA DAME

s, r, m — Ivan Martinac

k — Predrag Popović

z — izgubljeno

g — Vuksan Lukovac, Svetlana Isaković

16 mm, cb, 7 minuta

p — kino klub »Beograd«, 1960.

bilješka autora:

Kada sam predložak »Avantire« predao Umjetničkom savjetu kino kluba »Beograd« Kokan je prvi shvatio da ona s »Prelu-dijem« i »Trakavicom« čini trilogiju što mu se kao predsjed-niku savjeta nije dopalo s obzirom na veliku nestašicu trake te je jedva odobrio scenarij.

U to doba dok su svi alternativni filmski projekti izrastali iz »ranog« Pansinija, a skoro dvije godine prije beogradske pro-jeckcije američkog »undergrounda« »Avantira« se izdvajala svojim specifičnim »jezikom«.

7.

PEJSAŽ

THE LANDSCAPE

LE PAYSAGE

s, r, m — Ivan Martinac

k — Vojislav Lukić

z — izgubljeno

g — Arsa Milošević, Svetlana Isaković

16 mm, cb, cinemascope 1:2,5, 8,5 minuta

p — kino klub »Beograd«, 1960.

bilješka autora:

Nisam se dobro snašao u formatu 1:2,5 prije svega zato jer je za vrijeme snimanja slika bila »zbijena« a tek na projekciji, uz pomoć adaptera, vraćala bi se u »prirodnu dimenziju«.

8.

MEŠTROVIĆ (EGZALTACIJA MATERIJE)

MEŠTROVIĆ (EXALTATION OF THE MATERIAL)

MEŠTROVIĆ (EXALTATION DE LA MATIERE)

s, r, m — Ivan Martinac

k — Mladen Nožica, Mihovil Drušković

z — Ludwig van Beethoven

16 mm, cb, 7 minuta

p — kino klub »Split«, 1960.

bilješka autora:

»Meštrovića« sam realizirao kao gost kino kluba »Split« u inat nekim beogradskim amaterima koji su tvrdili da se u split-skom kino klubu uglavnom jede i pije, što nije bilo daleko od istine.

Iako je to prilično stereotipan film ipak mu je dodijeljena brončana plaketa UNICA-e na festivalu u Beču (prvo međunarodno priznanje za jugoslavenski kino-amaterizam).

9.

TRIPTIH O MATERIJ I SMRTI

TRIPTYQUE ABOUT MATERIAL AND DEATH

TRIPTYQUE DE LA MATIERE ET DE LA MORT

r — Živojin Pavlović

m — Kokan Rakonjac, Živojin Pavlović, Ivan Martinac

16 mm, cb

p — kino klub »Beograd«, 1961.

bilješka autora:

U knjizi »Dva razgovora« Živojin Pavlović me ne spominje kao montažera ovog filma no ja, naravno, nisam zaboravio da sam premještao neke kadrove kako bi se time postigao učinak namjernog nepoštivanja generalnog pravca.

10.

LAVIRINT

THE LABYRINTH

LE LABYRINTHE

r — Živojin Pavlović

m, g — Ivan Martinac

16 mm, cb

p — kino klub »Beograd«, 1961.

bilješka autora:

U povodu »Lavirinta« jedino se sjećam Snežane Lukić.

11.

NOŽ

THE KNIFE

LE COUTEAU

s, r, m — Ivan Martinac

k — Aleksandar Petković

z — izgubljeno

g — Olga Vujadinović, Dragoslav Lazić

16 mm, cb, 8 minuta

p — kino klub »Beograd«, 1961.

bilješka autora:

Prvi pokušaj režiranja tzv. »igranog« filma.

12.

INNOCENTI

THE INNOCENTS

LES INNOCENTS

s, r, m — Ivan Martinac

k — Aleksandar Petković

z — gregorijanski choral

g — Borko Niketić, Vukica Reljić-Šurbanović

16 mm, cb, 6 minuta

p — kino klub »Beograd«, 1961, izgubljeno

bilješka autora:

»Innocenti« su građeni na tri paralelne teme: bezvoljno muško društvo u jednom kutu nekog interieura, jebačina na kancelarijskom stolu u drugom kutu i noćni snimci Rima da se Cenzura udobrovolji.

13.

TRAGOVI ČOVJEKA

TRACES OF A MAN
LES TRACES DE L'HOMME

s, r, k, m — Ivan Martinac
z — Perotinus
g — Dragoljub Ivkov, Arsa Milošević
16 mm, cb, 10 minuta
p — kino klub »Beograd«, 1961.
bilješka autora:

Za ovaj film i danas držim da je pri vrhu mojega opusa i da je šteta što je od njega sačuvana samo jedna nepotpuna i skoro negledljiva kopija. Sâm sam ga snimao, uglavnom po knjizi fotografija »Porodica čovjeka«. U film sam »ugradio« i seriju slika Ljube Ivančića izloženu na beogradskom Trijevalu i od te serije pozajmio naslov. Prvi put sam upotrijebio crne »blankove«.

14.

MONOLOG O SPLITU
MONOLOGUE ABOUT SPLIT
LE MONOLOGUE DE SPLIT

s, r, k, m — Ivan Martinac
z — Maurice Ravel
g — Jakov Martinac, Milka Martinac, Ranko Kursar
16 mm, cb, 7 minuta
p — kino klub »Split«, 1961/1962.
bilješka autora:

Kad sam u kino klubu »Beograd« prikazao snimljeni materijal »Monologa« (sekvence Bačvica, Lovrinca, Dioklecijanovih podruma, stana u Cankarevoj i piazze) svi su mi rekli da se od toga ne može ništa učiniti, a učinilo se, po mojem mišljenju, montažersko remek-djelo uz koje Ravelov »Bolero« pristaje kao da je za nj pisan.

Nažalost, u filmu su korištene dvije kamere različitih »kapija« što se primjećuje na projekciji, a ni materijal nije kvalitetno razvijen. Ipak, ritam »Monologa« sve podnosi, on na-prosto »guta« svaku tehničku grešku.

15.

POSLJEDNJI ROMANTIČNI POVRATAK
THE LAST ROMANTIC POINT OF RETURN
LE DERNIER RETOUR ROMANTIQUE

s, r, — Ivan Martinac

k — Mihovil Drušković

16 mm, cb

p — kino klub »Split«, 1962, nedovršeno
bilješka autora:

I scenaristički i redateljski film je loše »postavljen« i zaista mi nije žao što je veći dio materijala propao u razvijanju.

16.

RONDO

s, r, m — Ivan Martinac
k — Predrag Popović
z — Ludwig van Beethoven
g — Mirjana Živković, Mirjana Vukmirović, Tatjana Martinac, Borko Niketić, Ješa Denegri
16 mm, cb, 6 minuta
p — kino klub »Beograd«, 1962.
bilješka autora:

»Rondo« je snimljen za samo dva sata zahvaljujući tome što sam zahtijevao da se svjetlo u interieuru prilagodi svim kadrovima, da se ne vrše ispravke bez obzira na plan i da se »blenda« u toku snimanja ne mijenja. Danas se to čini jednostavnim ali onda nitko nije vjerovao u tu mogućnost. Što se samog filma tiče mislim da je sve u njemu na svojem mjestu, a da je »overlapping« u sredini izvrstan.

17.

LICE
THE FACE
LE VISAGE

s, r, m — Ivan Martinac
k — Aleksandar Petković
z — ulomci iz suvremene glazbe, ljudski glasovi, šumovi
g — Branka Jovanović, Predrag Milinković, H. Arakelijan
35 mm, cb, 13 minuta
p — »Sutjeska film«, Sarajevo, 1962.
bilješka autora:

Nisam se uplašio 35 mm formata, a ipak neki osobit rezultat nije dostignut. Vide se nedosljednosti u primjeni objektivna (28—600) a i određena opterećenja »porukom«.

18.

CHORAL

s, r — Ivan Martinac
k — Mihovil Drušković

16 mm, cb

p — kino klub »Split«, 1963, nedovršeno

bilješka autora:

Prvi film koji sam snimao poslije neuspjele operacije u »staroj« bolnici u Splitu. Nikad mi nije bilo toliko stalo do projekta i upravo tada mi jedan nekorektni filmski »radnik« podmeće pet vrsta trake različite osjetljivosti u istom pakovanju. Sudeći prema dobro eksponiranim kadrovima (oko 20 posto) film je mogao uspjeti.

19.

PRIČA

A STORY

LE CONTE

r — Lordan Zafranović

m — Ivan Martinac

normal 8 mm, cb

p — kino klub »Split«, 1963.

bilješka autora:

»Priča« je montirana iz materijala što se već nalazio u košari za smeće. Ovo ne treba shvatiti kao prijekor redatelju, koji je tada bio veoma mlad, nego kao pohvalu mogućnosti ma montaže.

20.

AURA

s, r, k, m — Ivan Martinac

z — Herman Petty

g — Martin Crvelin, Tatjana Martinac, Berislav Katić, Milka Martinac, Jakov Martinac, Lordan Zafranović, Ivo Perišić

normal 8 mm, cb, 7 minuta

p — kino klub »Split«, 1963.

bilješka autora:

Neki moji prijatelji veoma vole ovaj film. I ja ga volim makar mi se čini da ni po čemu nije bitan.

21.

ABADDON

s, r, m — Ivan Martinac

k — Mihovil Drušković

z — Jimmy Smith, Miles Davis, Gerry Mulligan, Jack Teagarden, Benny Goodman

g — Martin Crvelin, Nives Žuljević, Lordan Zafranović, Ante Režić, Berislav Katić, Dunja Adam, Tonči P. Marović

normal 8 mm, cb, 10 minuta

p — kino klub »Split«, 1964.

bilješka autora:

Drugi pokušaj realizacije »igranog« filma (nakon »Noža«). Jugoslavenski rekorder s najvećim brojem osvojenih nagrada u zemlji i inozemstvu. Atraktivan i dobro režiran ali s previše »pompe«.

22.

ARMAGEDON ILI KRAJ

ARMAGEDDON OR THE END

ARMAGEDDON OU LA FIN

s, r, m — Ivan Martinac

k — Mihovil Drušković

z — Count Basie, Ray Charles

g — Dunja Adam, Martin Crvelin

normal 8 mm, cb, 12 minuta

p — kino klub »Split«, 1964.

bilješka autora:

Od ukupne dužine ovog filma veći dio su crni »blankovi«, nešto manji dio snimljene fotografije muškarca i žene, a skoro zanemarivi dio njihovi »živi« kadrovi. Zvučna pratnja (Ray Charles) neprekidno se ponavlja, a završni krupni plan se na neponovljiv način izbljeđuje. Ključni film.

23.

MRTVI DAN

THE BLACK DAY

LE JOUR MORT

s, r, m — Ivan Martinac

k — Mihovil Drušković

z — César Franck

g — Lordan Zafranović, Ivan Martinac

normal 8 mm, cb, 9 minuta

p — kino klub »Split«, 1965.

bilješka autora:

»Mrtvi dan« je snimljen 1. siječnja 1965. na ulicama Splita no to nije razlog da ga držimo »dokumentarcem«.

24.

AMINDRA

s, r, m — Ivan Martinac

k — Mihovil Drušković

z — ljudski glas, Frédéric Chopin

g — Ivan Martinac

normal 8 mm, cb i kolor, 7 minuta

p — kino klub »Split«, 1965.

bilješka autora:

Prvi put sam izmiješao kolor i cb fotografiju i prvi put, kao zvučni zapis, upotrijebio ljudski glas.

25.

ANGELUS

s, r, m — Ivan Martinac

k — Mihovil Drušković

z — zabavna glazba, ljudski glas, Antonio Vivaldi

g — Martin Crvelin

normal 8 mm, cb i kolor, 8 minuta

p — kino klub »Split«, 1966.

bilješka autora:

Želio sam napraviti dobar (ozbiljan) film na temu samoubojstva. Nisam uspio.

26.

OAZE

THE OASIS

LES OAZIS

s, r, m — Ivan Martinac

k — Ante Verzotti

z — César Franck, ljudski glas

g — Tatjana Martinac

normal 8 mm, cb i kolor, 10 minuta

p — kino klub »Split«, 1966.

bilješka autora:

Obiteljska slikovnica bez ikakve vrijednosti.

27.

LJETO BEZ LJUBAVI

SUMMER WITHOUT LOVE

L'ETE SANS AMOUR

k — Mladen Nožica

m — Ivan Martinac

16 mm, cb i kolor

p — Mladen Nožica, 1966.

bilješka autora:

Mladen Nožica mi je »iskrcao« snimljeni materijal s neke od jadranskih rivijera, a ja sam pokušao izmontirati »štimmung« situaciju.

28.

PODNE

NOONTIME

LE MIDI

s, r, k, m — Ivan Martinac

z — Fernando Sor

g — Martin Crvelin, Lordan Zafranović, Ranko Kursar, Krešimir Buljević, Ante Verzotti, Ivan Martinac

normal 8 mm, cb i kolor, 5,5 minuta

p — kino klub »Split«, 1966.

bilješka autora:

Film koji je inicirao »Sedmologiju«. Naime, prilikom snimanja »Podneva«, na Sturinama pokraj Kašteleta, dogovorili smo se doći još jednom u isti ambijent (Zafranović, Kursar, Crvelin, Verzotti, Krešimir Buljević i ja) i snimiti svatko svoj film. Iz tog razloga ja sam u »Sedmologiji« zastupljen sa dva filma.

29.

KADA SE GADOVI ZALJUBE

WHEN THE BASTARDS FALL IN LOVE

QUAND LES SALAUDS TOMBENT AMOUREUX

s, r, k, m — Ivan Martinac

z — zabavna glazba, ljudski glas, šumovi

g — Martin Crvelin, Lordan Zafranović, Ranko Kursar, Ante Verzotti, Krešimir Buljević

normal 8 mm, cb i kolor, 11 minuta

p — kino klub »Split«, 1966.

bilješka autora:

Moj drugi i, po svoj prilici, najlošiji film u »Sedmologiji«.

30.

MOŽDA GA NIJE NI BILO

MAY BE, THERE WAS NO HIM

PEUT-ETRE QU'IL N'AVAIT PAS ETE

r — Krešimir Buljević

k — Ante Verzotti, Ivan Martinac

normal 8 mm, cb

p — kino klub »Split«, 1966.

bilješka autora:

U ovom filmu koji također pripada »Sedmologiji« snimio sam sekvencu s Verzottijem kao glumcem. Mali pomaci kamere što pomažu »utopljeniku« da odluta iz kadra čine mi se vrlo inventivnim.

31.

PING-PONG

TABLE-TENNIS

LE TENNIS DE TABLE

s, r, k, m — Ivan Martinac

z — šumovi

g — Martin Crvelin, Andrija Pivčević, Lordan Zafranović

normal 8 mm, cb, 11 minuta

p — kino klub »Split«, 1966.

bilješka autora:

Prvi film tzv. »slobodne« serije čija je osnovna tehnička karakteristika da kameru nisam držao na oku nego, otprilike, u visini pojasa i »pucao« njome kao pištoljem. Taj »štos«, naravno, sâm po sebi ne bi značio ništa da jednako slobodnim montažnim postupkom nije ugrađen u »superrealističku« strukturu.

32.

ŽIVOT JE LIJEP

THE LIFE IS BEAUTIFUL

LA VIE EST BELLE

s, r, k, m — Ivan Martinac

z — Jack Teagarden, Benny Goodman

g — Dunja Adam, Lordan Zafranović

normal 8 mm, cb, 9 minuta

p — kino klub »Split«, 1966.

bilješka autora:

Eksperiment s »antijezikom« u detaljima (u kompoziciji, u izmjeni planova, u ekspoziciji, itd). Dokaz da opći ritam i ona čudesna »pikštela« koja se na projekciji ne vidi uistinu znače mnogo, ako ne i sve.

33.

ČUVAJ SE PSA

WATCH OUT FOR DOG

CHIEN MECHANT

s, r, k, m — Ivan Martinac

z — Benny Goodman

g — Jakov Martinac, Tatjana Martinac, Ivan Martinac

normal 8 mm, cb i kolor, 6 minuta

p — kino klub »Split«, 1966.

bilješka autora:

To nije film o momemu ocu Jakovu nego film s mojim ocem u kadrovima.

34.

SANJAO SAM SMRT

DEATH CAME INTO MY DREAMS

J'AI REVE LA MORT

s, r, m — Ivan Martinac

k — Ante Verzotti

z — ljudski glasovi, Frédéric Chopin

normal 8 mm, cb i kolor, 3 minute

p — kino klub »Split«, 1966.

bilješka autora:

Prva vježba iz fiksacije.

35.

ELIPSE

THE ELLIPSES

LES ELLIPSES

s, r, m — Ivan Martinac

k — Ante Verzotti, Ivan Martinac

z — ljudski glasovi, Frédéric Chopin

normal 8 mm, cb i kolor, 5 minuta

p — kino klub »Split«, 1966.

bilješka autora:

Ponovni pokušaj psihološko-dramaturške primjene neoštrina (uz »Trakavicu«).

36.

JA GLEDAM SMRT, SMRT GLEDA MENE

FACE TO FACE WITH DEATH

JE REGARDE LA MORT, LA MORT ME REGARDE

s, r, m — Ivan Martinac
k — Ante Verzotti
z — ljudski glasovi, Frédéric Chopin
normal 8 mm, cb, 3 minute
p — kino klub »Split«, 1966.
bilješka autora:
Druga vježba iz fiksacije.

37.

NESTALO LICE — UMRLO LICE

THE FACE PASSED AWAY — DEAD FACE
LE VISAGE DISPARU — LE VISAGE MORT

s, r, m — Ivan Martinac
k — Ante Verzotti, Ivan Martinac
z — šumovi, Jack Teagarden
g — Ante Verzotti
normal 8 mm, cb, 8 minuta
p — kino klub »Split«, 1966.
bilješka autora:
Film pokretne kamere i atmosferskih ugođaja.

38.

MANEKENI

THE MANNEQUINS
LES MANNEQUINS

s, r, m — Ivan Martinac
k — Ante Verzotti
z — Johann Strauss Jr.
normal 8 mm, kolor, 3 minute
p — kino klub »Split«, 1966.
bilješka autora:
Kolaž-film. Da nije prekratak možda bi mu vrijednosti više
došle do izražaja.

39.

G — 12

s, r, k, m — Ivan Martinac
z — Count Basie
normal 8 mm, cb i kolor, 4 minute
p — kino klub »Split«, 1966.
bilješka autora:
Nasumce montiran materijal snimljen na gradilištu br. 12
radne organizacije »Ivan Lučić Lavčević«.

40.

AUTOPORTRET
SELF-PORTRAIT
AUTOPORTRAIT

s, r, k, m — Ivan Martinac
z — Count Basie
normal 8 mm, cb i kolor, 2 minute
p — kino klub »Split«, 1966.
bilješka autora:
Eksperiment s djelomično osvijetljenim »blankovima«. Neoz-
biljno.

41.

SVI DANI ĆE SUSRESTI SVOJ KRAJ

ALL DAYS WILL COME TO AN END
TOUS LES JOURS RENCONTRERONT LEUR FIN

s, r, k, m — Ivan Martinac
z — Benny Goodman
normal 8 mm, cb, 7 minuta
p — kino klub »Split«, 1967.
bilješka autora:
Film uspomenâ.

42.

U TOME ONI VIDE SLOBODU

THEY SEE IT TO BE THEIR LIBERTY
ILS EN VOIENT LA LIBERTE

s, r, k, m — Ivan Martinac
z — Maurice Ravel
normal 8 mm, cb i kolor, 5,5 minuta
p — kino klub »Split«, 1967.
bilješka autora:
Veoma značajan prilog fiksaciji ali s obzirom na amaterske
uvjete nekorektna (u tehničkom pogledu) realizacija.

43.

LIJEPO JE IMATI GROBNICU — VJEČNU KUĆU

IT'S NICE TO HAVE A TOMB — HOME FOR THE
ETERNITY
IL FAIT BIEN D'AVOIR LE TOMBEAU — LA MAISON
ETERNELLE

s, r, m — Ivan Martinac

k — Andrija Pivčević
z — šumovi, Benny Goodman
normal 8 mm, cb, 9,5 minuta
p — kino klub »Split«, 1967.
bilješka autora:

Lijep naslov. Prekrasni kadrovi sprovoda. Nerazumljiv paralelizam između smrti i fenomena filma. Ne Bog zna što.

44.

U SJECANJU ODJEKUJU KORACI
FOOTFALLS ECHO IN MY MEMORIES
LES PAS RETENTISSENT DANS LES MEMOIRES

s, r, m — Ivan Martinac
k — Andrija Pivčević
z — Maurice Ravel
g — Martin Crvelin
normal 8 mm, cb i kolor, 7 minuta
p — kino klub »Split«, 1967.
bilješka autora:

Ništa, osim jednog nevjerojatnog kadra što ga je priroda sama režirala.

45.

DNO JE STID I SRAMOTA
THE BOTTOM IS SHAME AND IGNOMINY
LE FOND EST LA HONTE ET L'IGNOMINIE

s, r, m — Ivan Martinac
k — Andrija Pivčević, Ivan Martinac
z — Benny Goodman
g — Ivo Perišić
normal 8 mm, cb i kolor, 8 minuta
p — kino klub »Split«, 1967.
bilješka autora:

Na prvi pogled djeluje veoma suvremeno a zapravo se radi o šablوني.

46.

U TIHOM SE CVIJETU NEKE VATRE PALE
IN THE SILENT FLOWER FIRES ARE STARTED
DANS LA FLEUR SILENCIEUSE LES FEUX JAILLISSENT

s, r, m — Ivan Martinac
k — Andrija Pivčević

g — Ivan Martinac, Jakov Martinac, Martin Crvelin
normal 8 mm, cb i kolor, 5,5 minuta
p — kino klub »Split«, 1967.

bilješka autora:

Još jedan pokušaj, ovaj put dvostruke, fiksacije.

47.

FOKUS

FOCUS

s, r, k, m — Ivan Martinac
z — šumovi, ljudski glasovi, Joan Baez
g — Tatjana Martinac, Lordan Zafranović, Tomislav Gotovac, Ivo Perišić
35 mm, cb, 6,5 minuta
p — »FAS«, Zagreb, 1967.

bilješka autora:

»Fokus« je i film i manifest fiksacije. Za to razumjeti treba pročitati članak u časopisima »Vidik«, Split ili »Sineast«, Sarajevo (oba iz 1968.)

48.

SJECANJE NA ARMAGEDON
MEMORIES OF ARMAGEDDON
SOUVENIRS A ARMAGEDDON

s, r, m — Ivan Martinac
k — Andrija Pivčević
z — Count Basie, Ray Charles
g — Ante Verzotti, Andrija Pivčević, Ivan Martinac
normal 8 mm, kolor, 8 minuta
p — kino klub »Split«, 1967.
bilješka autora:

Ovim projektom sam želio dokazati da se najveći dio filmskih vrijednosti nalazi izvan predmetnog svijeta. Muškarca i ženu iz »Armagedona« zamijenio sam bojama (crvenom i zelenom), kadrove sam proporcionalno skratio (za oko 50%), a muziku ostavio istu. Tvrdio sam da ću na taj način skoro u potpunosti ponoviti varirano djelo, međutim, eksperiment je pokazao samo to da film ne »trpi« apstrakciju.

49.

I'M MAD

JE SUIS FOU

s, r, k, m — Ivan Martinac
z — Max Rouch
g — Ranko Kursar
normal 8 mm, kolor, 5,5 minuta
p — kino klub »Split«, 1967.

bilješka autora:

U rano jutro smo otišli na teracu »Vinarskog podruma«. Ranko Kursar je sjeo za stol a ja sam snimao i snimao kao što svirač jazza improvizira. Brilljantan film.

50.

ATELIER DIOKLECijan

ATELIER DIOCLETIAN

ATELIER DIOCLETIEN

s, r, k, m — Ivan Martinac

z — zvona

normal 8 mm, cb, 8,5 minuta

p — kino klub »Split«, 1967.

bilješka autora:

Na prvi pogled se to ne bi reklo, ali »Atelier Dioklecijan« je realiziran na isti način kao i »I'm mad« samo na drugu »temu«.

51.

I LIKE THE FILM

J'AIME LE FILM

s, r, m — Ivan Martinac

k — Andrija Pivčević

z — »The fiver«

g — Ranko Kursar, Edi Dumandžić, Ivan Martinac

normal 8 mm, cb, 8 minuta

p — kino klub »Split«, 1967.

bilješka autora:

Volim ovaj film jer je drukčiji od ostalih, jer na tim licima koja gledaju projekciju i grad kao projekciju ima nečeg iz kinoteka i kino klubova.

52.

DAN I NOĆ (PJACA)

DAY AND NIGHT (PLAZA)

LE JOUR ET LA NUIT (LA PLACE)

r — Lordan Zafranović

m — Ivan Martinac

35 mm, cb

p — »Zagreb film«, Zagreb, 1967.

bilješka autora:

Montirati film nekome od istomišljenika je jednako kreativno kao i režirati vlastiti.

53.

POLARNA PROJEKCIJA

THE POLAR PROJECTION

LA PROJECTION POLAIRE

s, r, m — Ivan Martinac

k — Ante Verzotti

z — Max Rouch, šumovi, Johann Strauss Jr.

normal 8 mm, cb, 4,5 minute

p — kino klub »Split«, 1968.

bilješka autora:

U autentičnoj verziji »Polarne projekcije« preko nezanimljivih kadrova Splita, Đoni, jedan od onih »na svoju ruku« (onaj iz Lordanova filma »Dragi Đoni kradeju ti zlato«) govori vlastiti, sasvim ludi tekst i između tog ludog teksta i kadrova što su mogli biti bilo kakvi stvorila se, u toj verziji, magična sprega, istinsko čudo za koje ne postoji tumačenje. Na nesreću, poslije nekog vremena, bio sam prisiljen taj tekst izbrisati makar sam znao da time uništavam film. I doista, bez obzira na šumove i muziku od njega nije ostalo ni traga.

54.

SVE ILI NIŠTA

EVERYTHING OR NOTHING

TOUT OU RIEN

s, r, m — Ivan Martinac

k — Andrija Pivčević

z — zvona, Joan Baez, César Franck

g — Ranko Kursar, Jakša Fiamengo, Martin Crvelin, Filip

Roje, Ante Režić, Ivan Martinac

normal 8 mm, cb i kolor, 11 minuta

p — kino klub »Split«, 1968.

bilješka autora:

Meni se čini da je to moj najkompleksniji film. U njemu postoji pravi odnos između kolor i cb trake, pravi odnos između sekvenci, pravi odnos između tehnički »korektne« i »nekorektne« foto-

grafije,
između planova (od totala do detalja),
pravi odnos između statičnih kadrova i kadrova u pokretu.
»Sve ili ništa« sâm iz sebe »raste«.

55.

POSTLUDIJI

POSTLUDE

s, r, k, m — Ivan Martinac
z — šumovi, zviždanje
normal 8 mm, cb, beskonačna traka
p — kino klub »Split«, 1968.
bilješka autora:

»Postludij« je, zapravo, komadić od oko 40 cm. 8 mm filma zaljepljen u krug kao mitska zmiya što proždire vlastiti rep. Suština »Postludija« skrivala se u jednoj jedinoj ali savršenoj »pikšteli« što se više ne može provjeriti, jer je prije presnimavanja na »superosmicu« originalna petlja »doživjela« još dvije nepredviđene »pikštele«.

56.

666

r — Ranko Kursar, Vjekoslav Nakić, Ante Verzotti, Ivan Martinac, Martin Crvelin, Andrija Pivčević
z — »What time is it man?«
normal 8 mm, cb i kolor, 6 minuta
(svaki autorski ulomak po jednu minutu)
p — kino klub »Split«, 1968.
bilješka autora:

O ovome filmu su mnogi pisali ili govorili manje ili više hermetično (Munitić, Obrenov, Joca Jovanović) a ni ja koji sam ga zamislio nisam u svojim izjavama i tekstovima bio dovoljno jasan što, naravno, ovom prilikom ne mogu ispraviti.

57.

POSLIJEPODNE NA PUTU ZA EMAUS

AN AFTERNOON, ON THE ROAD TO EMAUS

L'APRE-MIDI SUR LE CHEMIN DE EMAUS

s, r, m — Ivan Martinac
k — Andrija Pivčević
z — Tomaso Albinoni
normal 8 mm, kolor, 3,5 minute

p — kino klub »Split«, 1968.

bilješka autora:

»666« je trebao biti moj posljednji amaterski film, a ipak snimio sam i »Poslijepodne na putu za Emaus«. Onome koji zna »podtekst« obaju naslova neće biti čudno zašto je tome tako.

58.

UBRZANJE

ACCELERATION

s, r, m — Ivan Martinac
k — Andrija Pivčević
z — šumovi
g — Martin Crvelin
35 mm, cb, 7 minuta
p — »FAS«, Zagreb, 1968.
bilješka autora:

Eksperiment sa 2, 3, 4 i 6 fotograma. Film vremena.

59.

KASNO LJETO

INDIAN SUMMER

L'ETE ATARDE

r — Ranko Kursar
k, m — Ivan Martinac
35 mm, cb
p — »Dunav film«, Beograd, 1969.
bilješka autora:

Kada god vidim »Kasno ljeto« požalim što se nisam više bavio filmskom fotografijom.

60.

CAFÉ MANON

r — Ranko Kursar
m — Ivan Martinac
35 mm, cb
p — kino klub »Ruđer Bošković«, Split, 1970.
bilješka autora:

Vazda mi je bilo čudno zašto neki ljudi već snimljene filmove po drugi put snimaju.

61.

ŽIVOT SE NASTAVLJA
THE LIFE GOES ON
LA VIE CONTINUE

s, r, m — Ivan Martinac

k — Andrija Pivčević

z — »Na brigu kuća mala«, Kornelije Kovač

g — Martin Crvelin, Nada Abrus, Joško Armanda

35 mm, cb i kolor, 12 minuta

p — »FAS«, Zagreb, 1970.

bilješka autora:

Dvije lijepe sekvence (»Jutro« i »Podne«) upropaštene naivnim konceptom.

62.

VALCER
WALTZ
LA VALSE

r — Lordan Zafranović

m — Ivan Martinac

35 mm, kolor

p — »FAS«, Zagreb, 1970.

bilješka autora:

Film montiran u fotogram!

63.

AVE MARIA

r — Lordan Zafranović

m — Ivan Martinac

35 mm, kolor

p — »FAS«, Zagreb, 1970.

bilješka autora:

Moj filmski opus ne bi ništa izgubio da sam režirao trideset naslova manje a više surađivao na projektima drugih.

64.

USKA VRATA
NARROW DOOR
LA PORTE ETROITE

s, r, m — Ivan Martinac

k — Andrija Pivčević

z — šumovi, Arsen Dedić, Francisco Tárrega

35 mm, cb, 6,5 minuta

p — FRZ »Marko Marulić«, Split, 1968—1974.

bilješka autora:

Meni najdraži film!

65.

GRAD SE NASTAVLJA
THE CITY GROWS ON
LA VILLE CONTINUE

s, r, m — Ivan Martinac

k — Ante Verzotti

z — šumovi, spikerski tekst, Alfi Kabiljo

g — Branko Karabatić, Duško Ercegović

35 mm, kolor, 20 minuta

p — »Slavica film«, Split, 1976.

bilješka autora:

Makar mi je tema o Splitu 3 naručena ovaj film izdvajam od ostalih narudžbinskih jer sam zaista imao slobodne ruke i na meni je krivnja što film nije u potpunosti uspio.

66.

MOST
THE BRIDGE
LE PONT

s, r, m — Ivan Martinac

k — Andrija Pivčević

z — šumovi, ljudski glasovi, Wolfgang Amadeus Mozart

35 mm, cb i kolor, wide screen 1:1,66, 9 minuta

p — »Slavica film«, Split, 1977.

bilješka autora:

»Most« je mogao biti savršen da je posljednji kadar, u kojem se vlak oslobađa ukrštenih fokusa, snimljen pod snijegom kako je bilo predviđeno. U tom slučaju bi se kamera netom vlak »šibne« pokraj nje, uspinjala uvis i pahuljice snijega bi postepeno izbijeljivale i vlak, i željezničku postaju, i njezin okoliš, sve dok poslije 10—12 metara uspinjanja ne bismo dobili prirodni bijeli »blank« (uz Mozartov »divertimento«).

67.

IZLAZAK
WAY OUT
LA SORTIE

s, r, m — Ivan Martinac

k — Andrija Pivčević
z — šumovi, César Franck, Krzysztof Penderecki, Robert Schumann
g — Aljoša Vučković
35 mm, kolor, 18 minuta
p — »Slavica film«, Split, 1978.
bilješka autora:

Za ovaj film neki govore da je hermetičan a neki da je »čitljiv« od prvog kadra. Ne bih rekao da je, u pravom smislu riječi, hermetičan, ali mu »šifra« nije ni toliko »čitljiva« koliko oni drugi misle.

68.

IZGNANSTVO
THE EXILE
L'EXIL

s, r, m — Ivan Martinac
k — Andrija Pivčević
z — šumovi, Mirko Krstičević
g — Iskra Kovačević
35 mm, kolor, 12 minuta
p — »Marjan film«, Split, 1981.
bilješka autora:

Da sam izbacio kadar u kojem se žena budi bio bih uistinu zadovoljan »Izgnanstvom« a nisam ga izbacio, vjerovali ili ne, jer sam toj istoj ženi obećao da će se (u filmu) probuditi.

69.

SVE I NIŠTA
EVERYTHING AND NOTHING
TOUT ET RIEN

s, r, m — Ivan Martinac
k — Andrija Pivčević
z — šumovi, Mirko Krstičević
35 mm, cb i kolor, 13 minuta
p — »Marjan film«, Split, 1982.
bilješka autora:

»Sve i ništa« se toliko razlikuje od »Sve ili ništa« koliko se »i« razlikuje od »ili«, a, po meni, razlika je u tome što »i« sadrži manje prkosa, više pomirbe.

U »Sve i ništa« »blankovi« su kadrovi, a kadrovi »blankovi«.

70.

LJETNI SOLSTICIJ
SUMMER SOLSTICE
LE SOLSTICE D'ETE

s, r, k, m — Ivan Martinac
z — »pipseri« u pravilnim razmacima
35 mm, kolor, 10 minuta
p — »Marjan film«, Split, 1982.
bilješke autora:

»Ljetni solsticij« je film — točka.

Napomena 1

Filmovi: »Aura«, »Abaddon«, »Armagedon ili kraj«, »Amindra« i »Angelus« čine »A« seriju.

Filmovi »Podne« i »Kada se gadovi zaljube« djelovi su »Sedmologije«.

Ostali filmovi »Sedmologije« su: »Poslije toga oputovao sam« (r — Ranko Kursar), »Možda ga nije ni bilo« (r — Krešimir Buljević), »Maestral« (r — Lordan Zafranović), »Pet« (r — Ante Verzotti) i »Nema više vina« (r — Martin Crvelin).

Filmovi: »Ping-pong«, »Život je lijep« i »Čuvaj se psa« čine »slobodnu« seriju.

Filmovi: »Sanjao sam smrt«, »Elipse« i »Ja gledam smrt, smrt gleda mene« čine »kratku« seriju.

Filmovi: »Svi dani će susresti svoj kraj«, »U tome oni vide slobodu«, »Lijepo je imati grobnicu — vječnu kuću«, »U sjećanju odjekuju koraci«, »Dno je stid i sramota« i »U tihom se cvijetu neke vatre pale« čine »suludu« seriju.

Napomena 2

Osim filmografijom navedenih tzv. »autorskih« filmova realizirao sam (kao scenarist, redatelj ili montažer) i dvadeset narudžbinskih od kojih se »autorskim« pristupom izdvajaju: trominutni film »Jadrantekstil« i filmska »kaset« o Meštrovici.

ČOVJEK, GRAD, FILM

Zamislimo li (što bi bilo najbliže istini) dugogodišnju produkciju kino kluba »Split« kao neponovljivu galaksiju istraživačkih, novatorskih, oblikovno pročišćenih i poetski intenzivnih filmskih dometa, tad opus Ivana Martinca u toj galaksiji predstavlja jednu od najsvjetlijih planeta. A i taj jedinstveni skup zapravo je nova galaksija, u onom istom smislu u kojem se stvaralački opusi jednog Zafranovića, Nakića, Verzottija, Pivčevića, Kursara, Crvelina, Druškovića i ostalih skladno i raznorodno uklapaju u poetiku i avangardu kluba...

Makro i mikro na umjetnički način, još jednom, ali bez pandana i presedana, ne samo unutar jugoslavenske filmske prakse.

S jedne strane, kao primjerni »uzorak« splitske amaterske avangarde, Martinčevi filmovi doprinose na svoj način širini i dubinskoj vrijednosti u odslikavanju tog valjda u svijetu najneobičnijeg filmskog lokaliteta — grada koji u brojnim opusima i filmovima postaje na novi način osvjetljen prastari Grad, drevni mitski Urbs, tajnovito privlačni i nikad do kraja odgonetnuti labirint čovjekove planetarne egzistencije, Grad koji postaje slika čovjekovog Svijeta u malom, a svojim se ulicama i gradnjama prostire do drugog simboličkog lokaliteta, od morske obale, do mitskog praga koji Svijet dijeli od Beskraja, planetu od kosmosa, Čovjeka od Vječnosti. Zajedno sa ostalima iz galaksije, i Martinac uvijek iznova otkriva ranije neviđene vizure i Grada, i njegovih sastavnih elemenata, i Praga i Onog što nakon njega slijedi. Zahvaljujući, uz ostale, i njemu, filmski Split biva nešto neuporedivo veće od često snimanog naselja: postaje kinestetički pojam čiji se filmski, umjetnički sadržaj tek nameće kao predmet pažljivih, složenih i krajnje privlačnih ispitivanja.

S druge strane, kao posebno nemirna struja, pruža se Martinčev opus jednim svojim dijelom i u druge amaterske kino-galaksije, pa djela koja realizira u klubu »Beograd« ostaju kao umjetnički dokumenti rijetke i rijetko uspjele simbioze dva izuzetna, posebna i unutar sebe neponovljiva epicentra kreativnih vibracija.

Sa treće strane, svjedoči taj opus o jednoj od najizrazitijih autorskih ličnosti cjelokupnog jugoslavenskog izražava-

nja putem filma, o individualnoj silovitosti i kapricioznom majstoru kojeg je u čitavom jugo-filmskom iskustvu, vjerojatno, moguće usporediti samo s Tomislavom Gotovcem, Mihovinom Pansinijem i Vladimirom Kristlom.

A onda, konačno, postupnim širenjem oblika svog kontinuiranog filmskog rada (od kratkih amaterskih kompozicija, preko kratkometražnih profesionalnih dometa, do cjelovečernjeg igranog filma), dokazuje Martinac ono što je (valjda zato jer je prirodno, po sebi razumljivo i živom stvaralačkom praksom izazvano) uvijek iznova valjalo u nas dokazivati: da su sve formalne podjele unutar kino-stvaralaštva (amatersko-profesionalno, kratkometražno-dugometražno, klasično-avangardno, dokumentarno-igrano) isključivo neobavezne etikete neophodne arhivarima i popisivačima filmskog blaga, nikako i nikad potrebne stvaraoču i stvaralaštvu, odnosno, u njihovim uslovnostima lišene svakog opipljivog smisla.

Ivan Martinac, jednostavno, jest filmski autor.

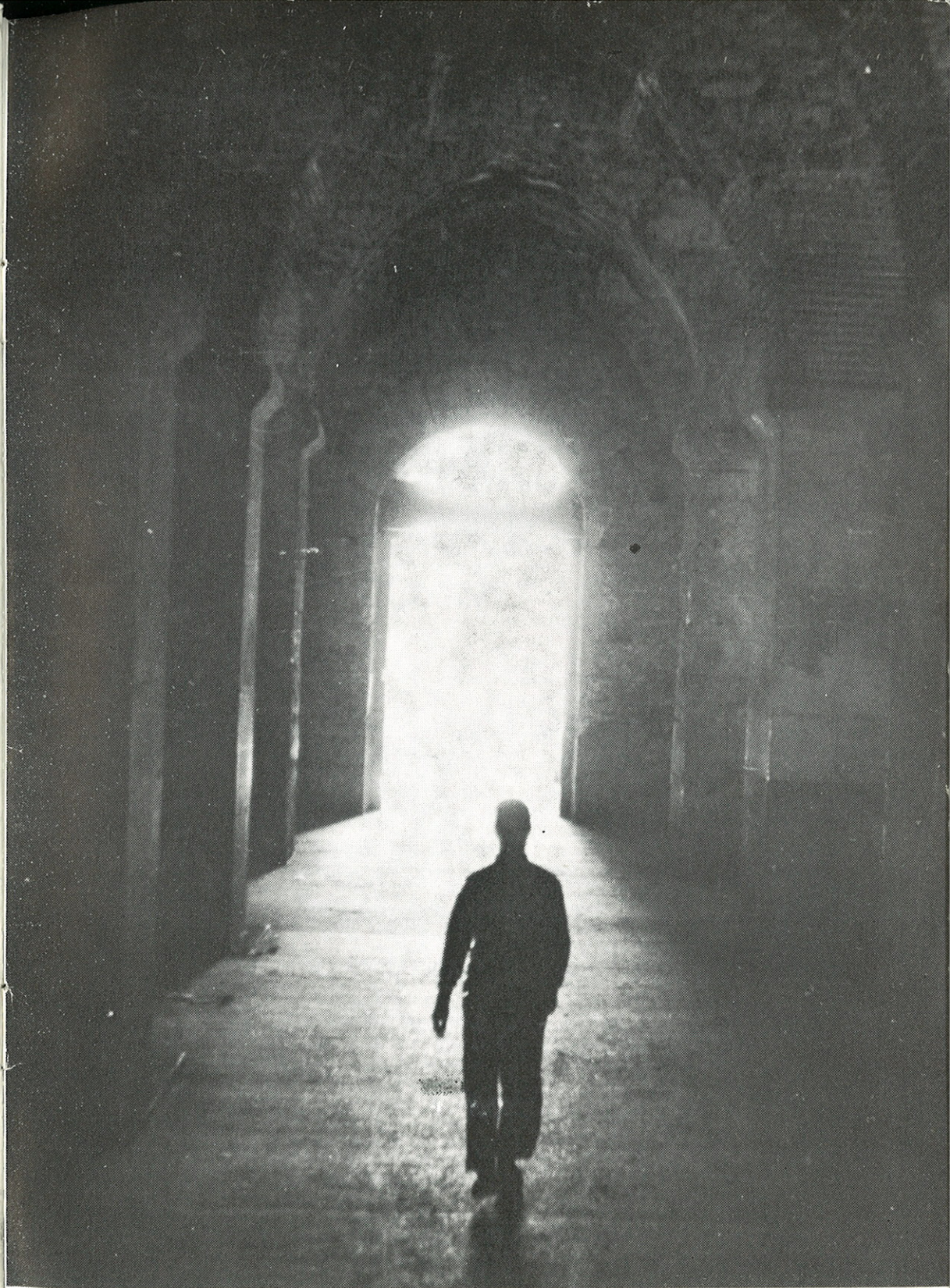
Njegova djela su, jednostavno, filmovi.

I tu, za ovu priliku, valja zastati, jer svako daljnje razrađivanje pojedinih teza zahtijeva (da bi bilo ozbiljno, stručno i donekle potpuno) desetine novih stranica.

Što nije samo iskušenje već i svojevrsna obaveza teoretičara.

Ranko MUNITIĆ

izdavač: »Marjan film«, Split, za izdavača: Svemir Pavić, design:
CPL, fotografija I. M-a: Ivica Bošnjak, tisak: »Štampa«, Šibenik

FOTOGRAM IZ FILMA »U TOME ONI VIDE SLOBODU«